

Az ország mezőgazdasági termelői anélkül fóliáznak a kertjükben, hogy tudnák, milyen rendeletek születnek az íróasztal mellett, valahol Budapesten. Mivel boldog tudatlanságban élnek, fogalmuk sincs arról, hogy szinte évente más-más előírások érvényesek. Van, hogy engedélyköteles a fóliaépítés, van, hogy nem. Például 2003-ban még nem kellett építési engedély, 2004-ben már igen, 2008. január 1-jétől pedig csak arra az építményre, amelyik hat hónapnál tovább áll, de általában hat hónapnál tovább tartják meg ezeket a bordás, vázas szerkezeteket. A Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének (Magosz) főtitkárát, **Obreczán Ferencet** kérdeztük a kialakult helyzetről. A gazdák, ha kell, kikényszerítik, hogy vonják vissza azt a rendeletet, amely építési engedélyhez köti a fél évnél hosszabb időn át fennmaradó fóliasátrakat, tetemes kiadásra kényszerítve az ebben termelő családi gazdaságokat.

Főtitkár úr, miről szól tulajdonképpen ez a rendelet?

- Egy régebbi rendelkezés szerint a gazdáknak nem kellett építési engedélyt kérniük a fóliasátorra. Most egy olyan rendelkezés került előtérbe, ami a gazdákat nagyon súlyosan érinti. Mind a hideg hajtásban, mind a fűtött hajtásban elképzelhetetlen az, hogy a fóliasátrakat csak fél évig hagyják fent, majd lebontsák és újraépítsék. Amennyiben ezt tennék, a fólia-palástok is sérülnének, másrészt az ott termelt növények nem érnének meg. A rendelet szigorítása szerint, szétszedhetőnek kell lenni a fóliapalásznak, és építési engedélyt kell kérni az őstermelőnek annak felállítására, ami jelentősen megnöveli a költségeket. Egy ilyen fólia feltérképezése, engedélyeztetése körülbelül 200 ezer forintba kerül, ha valakinek a földjén van tíz fólia, az már 2 millió forint, amit visszamenőleg is be kell fizetni. Fennmaradási engedélyt kell kérni a régebben épült fóliasátrakra is, ami megbotránkoztató, azokra is vonatkoztatják a rendeletet, akik már több éve felhúzták ezeket a sátrakat. Akik pedig nem jelentik be, azok komoly bírságra számíthatnak. A zöldség- és gyümölcsajtásnak a végét jelentené ez. Ma már megjelentek a tervezői "hiénák", akik kihasználva ezt a rendeletet, egyre magasabb áron adják a fóliasátrakat, és engedélyeztetik is azokat a hatóság által. Ez ellen mi tiltakoztunk. AZ FVM-hez fordult a Magosz és a zöldség-gyümölcs termékpálya azonnali összehívását kezdeményeztük. Azt is kezdeményeztük, hogy folyamatosan egyeztessenek a minisztérium részéről az érdekegyeztető szervezetekkel, mert náluk jobban senki nem tudja mi valósítható meg racionálisan. Egyik gazdatársunk szerint: Bajnai Gordon a libások lefejezése után elkezdte a fóliások lefejezését.

- A kormány bevezetné az internetadót, a nyakkendőadót, ez lenne a mezőgazdasági adó?

- Plusz sarc ez mindenképpen. Abban az esetben, ha építményengedély-köteles lesz a fólia, használatbavételi engedélyt kell kérni rá, amennyiben megváltozik a rendeltetése a fóliának, abban az esetben is engedélyeztetni kell, és amennyiben a gazdálkodó eljut arra a pontra, hogy lebontsa, megszünteti, akkor, mint a többi építményre, bontási engedélyt kell kérni. Ez mind indokolatlan költséget jelent a gazdálkodó számára. Erre a rendelkezésre most figyeltek fel az

önkormányzatok. Az a veszély is fennáll, hogy azokon a területeken, ahol az önkormányzat vezetősége nem éppen gazdabarát, élnek a törvény adta lehetőségekkel és komoly bírságot szabnak ki a termelőkre. Abból robbant ki az egész ügy, hogy egy termelőt - erre a törvényre hivatkozva - arra kényszerítettek, hogy bontsa le a fóliasátrát. Ez a precedens értékű eset először egy balástyai asszonynyal történt meg, az ő esete hívta fel a figyelmet arra, hogy ez minden gazdával megtörténhet. Ha betartaná a hatóság azt, amit papírra vet, ma az országban minden hatodik hónapban lebontanák és újraépítenék a fóliasátrakat. A balástyai asszonynak azért kell hamarosan lebontania a fóliáját, mert amikor pereskedő szomszédjának adott igazat a hatóság, már építési engedély meglétéhez kötötték a fóliázást. Ez a szigor ebben a pillanatban azonban csak órá érvényes, máskülönben az egész Alföldön bontani kellene a sátrakat. Az asszony tehát májusban bont és bírságot fizet. Viszont ahhoz, hogy meglegyen a havi betevője, újra építenie kell, méghozzá úgy, hogy engedélyért folyamodik. Az építési hatóság helyben tehetetlen. Ha valaki nagyon szabályosan szeretne fóliázni, annak nem éri meg befektetni, hiszen az engedélyért - természetesen mérettől függően - 150-200 ezer forintot is ki kell fizetni. A balástyai asszonynak jelenleg tizenkét fóliasátra van.

- A világon mindenhol támogatják a mezőgazdaságot, hazánkban miért akarják tönkretenni?
- Mindenhol támogatni próbálják, segítik, biztosítják a munkához a feltételeket, egyeztetnek a termelőkkel, csak nálunk nem. Ez az egyetlen ágazatunk, ami még piacképes, versenyképes Európában, és pont ezt teszik tönkre. Ez egy bürokratikus rendelkezés, ami íróasztal mögött született, nem vette figyelembe az élet realitását. Adataink szerint a rendelkezés 20-30 ezer családi vállalkozást érint, 3100 hektár fóliaterületet, amely alatt 440 ezer tonna zöldséget természetesen évente 82 milliárd forint értékben. Érthetetlen, miért akarják tönkretenni a fóliás termelőket, akiknek a jó minőség következtében korlátlan a nemzetközi piacuk, s akik éppen most készülnek jelentős fejlesztésekre a már kiírt uniós pályázatok pénzéből.
- Magyarország a jövő év elejétől alkalmazni akarja az EU átalakított agrártámogatási rendszerét, az SPS-t, de a Magosz szerint teljesen hiányoznak ennek feltételei. Miért tiltakoznak az SPS ellen?
- Az SPS lényege az egységes gazdaságtámogatás. Az SPS-ben a korábbi támogatási összeget osztják szét, de másképpen. Az SPS ezután forgalomképes, tehát adható-vehető jog lesz, ami nem a földre szól, hanem a rajta végzett termeléshez kapcsolódik, akkor is, ha idővel abbahagyja az SPS jogosultja a termelést. Ez a rendszer bo-nyolult, áttekinthetetlen, ezért a régi tagállamok is arra készülnek, hogy módosítanak rajta. Az SPS egyértelműen a nagygazdaságoknak jó, ha ezt veszi át az ország, az 2020-ig megmeregíti a jelenlegi viszonyokat. Azért is érthetetlen a kormány sietsége, mert az unió mezőgazdasági biztosa is azt ajánlja az új tagoknak, hogy 2013-ig ne vegyék át az SPS-t, hanem maradjanak a régi, földalapú támogatásnál, és addig készüljenek fel az új szabályokra.
- Miért erőlteti mégis a kormány az SPS bevezetését?
- A kormány a holdingoknak és a nagybirtokoknak az érdekeit képviseli, amelyek számára biztos jövedelmet jelentene az új rendszer. A többség viszont csakis a negatív hatásait érezné.

Oláh János